

міжнародного стандарту International railway industry standard (IRIS). Галузь дії стандарту - виробництво продукції для рухомого складу залізниць – електровози, тепловози, пасажирські вагони, вагони, напіввагони, платформи та ін., які представлені у вигляді двадцяти груп продукції

Впровадженням міжнародних стандартів залізничної промисловості «IRIS» для виробників залізничної техніки - реальна можливість удосконалення систем менеджменту бізнесу, збільшення результативності та ефективності діяльності, конкурентоспроможності продукції.

Ці стандарти є важливим інструментом підвищення якості поставок, яка на сьогоднішній час розглядається як одна з найбільших проблем (у зв'язку зі зростанням відмов технічних засобів). Укрзалізниця несе значні збитки внаслідок низької якості рухомого складу та запчастин, які поставляються виробниками. Організуючою основою зміни ситуації, яка склалася, повинна стати робота підприємств-постачальників по підвищенню результативності систем менеджменту якості з поступовим переходом від моделі стандарту ISO 9001 до галузевої моделі міжнародного стандарту IRIS, який в центр уваги ставить постійне покращення з акцентом на попередження та зниження кількості дефектів в ланцюзі поставок залізничної техніки.

IRIS включає елементи поетапного покращення менеджменту підприємства та його виробничої системи, пропонує застосовувати бальну систему оцінок рівня розвитку підприємства як для проведення самооцінки, так і для сертифікації систем менеджменту бізнесу.

УДК 338.5:656.611.2

РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Кібік О.М., д.е.н., професор (НУ «ОЮА»)

Процес інтеграції України в глобальне конкурентне середовище робить актуальним розгляд економічних важелів як інструментів посилення міжнародної конкурентоспроможності національної економіки. Національна економіка є розгалуженим, збалансованим комплексом. Тому держава повинна забезпечувати пропорційність розвитку господарства, зберігати або знов створювати структуроутворюючі виробництва, забезпечувати їх захист від руйнівної зовнішньої дії, сприяти поліпшенню структури економіки і підвищенню її ефективності. Транспортна галузь слід розглядати як структуроутворююче виробництво, що значною мірою визначає конкурентоспроможність

національної економіки.

У економічній системі будь-якої морської держави, у тому числі України, важливу роль відіграє морегосподарський комплекс, найважливішими елементами якого є морські торговельні порти та судноплавні компанії.

Конкурентоспроможність морських портів та судноплавних компаній залежить від множини взаємопов'язаних чинників макро- і мікроекономічного середовища (сила конкуренції, ринкова інфраструктура, менеджмент підприємств тощо), відсутність гармонійного впливу на які в системі державного регулювання унеможливає отримання ефекту синергії.

Конкурентоспроможність порту або судноплавної компанії віддзеркалює міру відповідності організаційно-технічних, технологічних, економічних та інших характеристик продукції вимогам багаточисельної клієнтури, визначає частку ринку, що належить даному суб'єкту і перешкоджає перерозподілу відповідного ринку на користь інших транспортних підприємств. Розвиток діяльності транспортних підприємств передбачає всебічне дослідження і врахування особливостей конкурентної ситуації на ринках транспортних послуг.

Конкурентоспроможність виникає з ринкової позиції, що підприємство захищає сьогодні, і конкурентних переваг в майбутньому.

Для досягнення конкурентних переваг підприємств морського транспорту необхідні певні передумови: пошук та осмислення спеціалістами, керівниками та власниками підприємства суті й особливостей ринків транспортної продукції сьогодні та у майбутньому; спроможність мобілізувати всі наявні та потенційні можливості підприємства; спроможність випередити своїх конкурентів, одночасно уникаючи зайвих ризиків.

Основними причинами, що обумовлюють відсутність конкурентних переваг, наприклад, українських торговельних портів порівняно з іноземними конкурентами, є: обмежені інвестиційні можливості, застаріла техніко-технологічна база, державне регулювання цінової політики українських портів, недосконалість системи інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень тощо. Відповідно існує система обмежень відносно діяльності вітчизняних судноплавних компаній.

Таким чином, незважаючи на названі обмеження, формування стійких конкурентних переваг – це важливе завдання кожного підприємства морського транспорту. В умовах діяльності транспортних підприємств механізми управління перевагами повинні формуватися з врахуванням стратегічного і тактичного чинників.